

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 36

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 013-20/2019/26

Datum: 24. 3. 2021

Zadeva: Zapisnik 4. seje Sveta za živinorejo

Četrta seja Sveta za živinorejo (v nadaljnjem besedilu: Svet) je potekala 24. 3. 2021, kot videokonferenca preko spletne platforme Webex in je trajala od 10.00 do 13.45 ure.

Prisotni člani Sveta:

izr. prof. dr. Marija Klopčič, prof. dr. Janko Mrkun, dr. Jože Verbič, g. Danilo Potokar, g. Peter Podgoršek, mag. Andrej Kastelic, doc. dr. Marjan Janžekovič, g. Primož Kokovica, ga. Jana Tavčar, g. Klemen Brglez, doc. dr. Dušan Terčič, g. Alojz Varga, g. Anton Kukenberger, mag. Miha Štular, g. Roman Savšek, g. Miran Ačko, dr. Peter Kozmus in doc. dr. Špela Malovrh

Odsotni člani Sveta:

viš. pred. mag. Ajda Kermauner Kavčič, mag. Sašo Sever

Ostali prisotni:

dr. Jože Podgoršek, g. Aleš Irgolič, g. Andrej Šalika, ga. Jana Paulin, g. Silvester Kranjec, g. Matej Marc, g. Gorazd Gruntar, g. Peter Nagode (vsi MKGP), g. Matjaž Guček, mag. Breda Hrovatin (UVHVVR), ga. Aleksandra Hari, ga. Hermina Oberstar

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev dnevnega rešja
2. Pregled in potrditev zapisnika 3. seje Sveta za živinorejo
3. Nagovor ministra
4. Predstavitev strateškega načrta 2023-2027 in intervencij na področju živinoreje ter pridobitev strokovnega stališča sveta glede predloga vključitve konjereje in perutninarstva v ukrep dobrobiti živali v naslednjem programskem obdobju
5. Pridobitev strokovnega stališča Sveta za živinorejo glede razširitve veterinarskih preiskav plemenskih živali s sedanjih plemenjakov, ki se uporabljajo na pripustnih postajah, na vse samce rejnih živali (govedo, konji, prašiči, drobnica) - pobudo so podali predstavniki rejskih organizacij na področju konjereje
6. Razno

Predsednica Sveta je pozdravila vse prisotne in ugotovila, da je Svet sklepčen.

Ad. 1

Predstavljen je bil dnevni red in dan v potrditev.

Sklep 1: Dnevni red 4. seje Sveta je bil soglasno potrjen.

Ad. 2

Predsednica pregleda zapisnik 3. seje Sveta in ga predlaga v potrditev.

Sklep 2: Zapisnik 3. seje Sveta je bil soglasno potrjen

Ad. 3

Minister dr. Jože Podgoršek je predstavil novega državnega sekretarja Aleša Irgoliča ter v nagovoru izpostavil naslednje novosti od zadnje seje Sveta za živinorejo:

- Državni zbor je podprl promocijski Zakon o nagradi Zlasta čebela,
- sprejet je bil Zakon o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva,
- 24. 3. 2021 bo na vladi obravnavan Zakon o kmetijstvu (te dni ga obravnava VRS) – kar se živinoreje tiče, bomo v ZKmet poenotili delovanje javnih služb. Z novim ZKmet tako javne službe v živinoreji približujemo modelu delovanja javnih služb v rastlinski proizvodnji.
- v zadnji fazi priprave je Zakon o zaščiti živali, ki je v medresorskem usklajevanju,
- v pripravi je Zakon o zadrugah,
- poudaril je pomen vodenja evidenc za masne bilance, kjer je potrebno vključiti tudi prašiče,
- izpostavil je dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- v pripravi so odloki za pomoč govedoreji, prašičereji in reji drobnice – do konca meseca naj bi bili odloki usklajeni,
- v tem tednu je potekala seja Sveta za kmetijstvo in ribištvo v Bruslju,
- z Zakonom o živinoreji se bo ministrstvo začelo ukvarjati po sprejetju Zakona o kmetijstvu – predvidoma junija letos. Prav je, da najprej sprejmemo ZKmet, ki ureja določena področja (javne službe), ki jih bomo šele po sprejetju ZKmet potem razveljavili v ZŽiv.

Minister je posebej izpostavil točko 4 dnevnega reda in člane sveta pozval za strokovno stališče glede vključitve konjereje in perutninarstva v ukrep dobrobiti za naslednje programsko obdobje. Minister je pojasnil, da so sredstva za ta namen omejena in da vključitev dodatnih sektorjev pomeni proporcionalno zmanjšanje sredstev za druge že vključene sektorje. Pri tem je za ukrep dobrobiti v prihodnje zelo pomembna določitev kriterijev in standardov, s katerimi bomo dosegali cilje dobrobiti. Tako nas morajo zanimati zlasti učinki teh intervencij. V kolikor učinkov ne bomo dosegli, to lahko privede do vračanja denarja oziroma do slabšega izkoriščanja evropskih sredstev. Na vsaki dve leti ali pa letno bo potekala presoja učinkov. Minister nima zadržkov glede vključitve novih sektorjev, zato naproša stroko in interesne skupine, da se opredelijo glede predlogov ter sprejmejo stališče izvajanja teh intervencij v prihodnje. Na področju dobrobiti je potrebno namreč še veliko postoriti. Prašičerejci morajo ustanoviti organizacije proizvajalcev (OP), podrobneje bo potrebno opredeliti minimalne standarde za rejne živali v zakonodaji, kot tudi revidirati standarde za ukrepe dobrobiti.

Minister je glede intervencije dobrobit živali povedal, da je znesek za to intervencijo določen. Dodajanje vrst v ta ukrep pomeni, da bo potrebno sredstva prerazporediti. V novi SKP ne bo več toliko pomembna količina denarja, ki ga posamezni sektor dobi, ampak rezultati, ki jih ukrep prinese. Prosil je člane Sveta, da se izjasnijo, v katero smer naj se ukrep Dobrobit živali usmeri, katere sektorje naj se vključi in kako se bo prerazporedilo sredstva.

Prisotne je opozoril na posledice uvedba sektorske podpore v prašičereji, kar je bilo predlagano s strani prašičerejcev. V kolikor se v tem sektorju ne bo ustanovilo organizacije proizvajalcev, bo ta sredstva potrebno vračati in bodo za slovensko kmetijstvo izgubljena.

Razprava je potekala tudi o informacijah, da naj bi EK po letu 2028 prepovedala rejo s privezi rejnih živali. Ministru je bilo postavljeno vprašanje, ali se bo z letom 2028 res prepovedala vezana reja goveda, kar je odločno zanimal. Minister je glede tega poudaril, da to ni pričakovati in da bo RS proti takim predlogom. RS v tako kratkem času namreč ni sposobna investicijsko prestrukturirati način reje, da bi jo lahko izvajali brez privezov rejnih živali. Zato pa bomo preko intervencij spodbujali rejce, ki bodo investirali v oblike rej, kjer bodo upoštevani standardi dobrobiti, med katere lahko sodi tudi ukinitve privezov.

Ministra so člani Sveta seznanili s problematiko pasjih iztrebkov na travnikih, na kar opozarjajo govedorejci in rejci drobnice. Naprošen je bil, da se sprejme ukrepe, ki bi to prepovedovali, saj imajo rejci goveda in drobnice zaradi iztrebkov veliko zdravstvenih težav z njihovimi živalmi. Na to seznanitev je minister odgovoril, da je zakonsko to področje že urejeno, je pa težava, kako to

v praksi nadzorovati in kaznovati kršitelje. Povedal je, da se na ravni posameznih občin resno ukvarjajo s tem problemom in poskušajo to omejiti. Ministrstvo se bo glede zakonske regulacije tega področja obrnilo na Upravo za varno hrano ter Svet za živinorejo seznanilo glede zakonske regulacije.

Sklep 3. Ministrstvo pri UVHVVR pridobi informacije, kako je zakonsko regulirana problematika pasjih iztrebkov na kmetijskih površinah oziroma pašnikih.

Razprava je potekala še glede tehnične priprave in izvajanja odlokov v živinoreji (časovni okvirji, pred tiskani obrazci - debirokratizacija, odločbe, izplačila).

Ad. 4

Prisotnim je bil predstavljen osnutek strateškega načrta. Silvester Kranjec je predstavil neposredna plačila, Shemo za okolje in podnebje, OMD plačila in KOPOP ukrepe. Gorazd Gruntar je predstavil intervencije, ki bodo podpirale investicije.

S strani Sveta so bile na Strateški načrt podane naslednje pripombe:

- Degresija plačil za OMD pri 30 ha in več v OMD na KG. Prag se jim zdi prenizek, ker naj bi bile zaradi tega mnoge kmetije ob dobršen del dohodka.
- Pri podpori malim kmetijam naj se podpira izključno razvojno naravnane kmetije, ne pa tistih, ki se ne razvijajo, niti za to nimajo interesa.
- Izpostavili so problematiko uveljavljanja neposrednih plačil s strani lastnikov zemljišč (podjetji in posameznikov), ki zemljišč sami ne obdelujejo, uveljavljajo pa subvencije.
- Zanimalo jih je, kdo bo upravičen do sredstev za distribucijo.
- Zastavljeno je bilo vprašanje, zakaj se v ekološkem kmetijstvu prašičev ne upošteva pri obtežbi travnikov z GVŽ?
- Izražena je bila pripomba na določitev datuma za košnjo v SOPO na 15.7. – taka krma ni primerna za krmljenje živali.
- Po mnenju Sveta nekateri KOPOP ukrepi niso namenjeni rejcem, ki se ukvarjajo s prirejo. Več sredstev naj se nameni za ukrep GEN-PAS.

Predstavniki MKGP so članom Sveta pojasnili, da gre zgolj za osnutek Strateškega načrta in da ni še nič dokončno določeno. Pojasnjeno jim je bilo, da se degresija v OMD uvaža na zahtevo EU. Sredstva za distribucijo so namenjena zadrugam, organizacijam in skupinam proizvajalcev, ne pa rejskim organizacijam.

Svetu je bilo s strani MKGP predstavljeno stanje na področju dobrobiti živali (Peter Nagode) za prašiče, govedo in drobnico. V kolikor bi se v ukrep vključili še perutnino in konje, bi bilo po ocenah treba zagotoviti 1,5 mio EUR dodatnega denarja letno. Seznanjeni so bili s potekom CRP-a, ki se ukvarja z določitvijo standardov reje posameznih živalskih vrst, na podlagi katerih bi se lahko dopolnili minimalni standardi in določili nadstandardi za ukrep dobrobiti živali.

Sklep 4: Člani sveta naj pošljejo pisne predloge glede predstavljenih ukrepov strateškega načrta do 6. aprila 2021 na naslov: skppo2020.mkgp@gov.si (skppo2020.mkgp/MKGP/GOV).

Svet je glede dobrobiti podal sledeče pripombe:

- Ker je ključnega pomena pri DŽ paša, ne bi smeli iz podpore izključiti sodobnih sistemov paše (GPS nadzor črede, spremljanje pašnikov z droni, naprav za merjenje rasti travne ruše, uporaba virtualne ograje...).
- Podan je bil očitek, da so plačila za drobnico pol manjša kot pri govedu.
- Podprli so vključitev perutnine in konjev v DŽ s tem, pri čemer je najprej potrebno določiti standarde reje. Ne sme se zgoditi, da bo dobrobit živali postala dohodkovna podpora - ampak podpora nadstandardne reje rejnih živali.
- Podana so bila mnenja, da v dobrobit ne bi smeli biti kar po čez vključeni vsi konji (tako bi se lahko drugače obravnavalo konje za šport in rekreacijo).

- Splošno mnenje Sveta je, da strokovnih argumentov za izključitev (diskriminacijo) določenih sektorjev ni, saj gre pri tem za zagotavljanje reje višjih standardov. Tako obstaja tudi opcija dviga standardov.

Na MKGP prosijo za strokovne predloge glede nadstandardnih zahtev za rejo živali – za ukrep dobrobiti, ki naj se pošljejo na elektronski naslov: peter.nagode@gov.si.

Sklep 5: Svet za živinorejo predlaga, da se v ukrep dobrobiti živali v prihodnjem programskem obdobju vključi tudi konjereja in perutninarstvo, pod pogojem, da se določijo ustrezni vstopni kriteriji, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa poskuša najti dodatna sredstva za ta namen.

Ad. 5

Predsednica Sveta predlaga obravnavo točke 5 na naslednji seji Sveta.

Sklep 6: 5. točka dnevnega reda 4. seje Sveta se prenese na naslednjo sejo, ki bo 5. 5. 2021. Točka se tako spremeni na način, da se obravnava nanaša le na konje.

Pri točki 5 dnevnega reda opozori g. Kokovica, da konjerejci niso predlagali uvedbe dodatnih preiskav na samce za preostale vrste živali, ampak le za konje.

Glede točke 5 se je v razpravo vključil še g. Guček, direktor Uprave, ki je pojasnil, da se Upravi zdi smotno v primeru razširitve izvajanja veterinarskih preiskav pri samcih, da se obravnavajo vse vrste rejnih živali. Glede diagnostičnih preiskav namreč veterina ne dela razlik med vrstami rejnih živali.

Ad. 6 Razno

Doc. dr. Marjan Janžekovič se zahvali Ministrstvu za posredovanje odgovora Sklada kmetijskih zemljišč glede nakupa kmetijskih zemljišč. Prosi pa za dopolnitev odgovora glede pojasnil, kaj so posebni nakupi kmetijskega sklada. Sklad namreč namenja za nakup zemljišč 10 % sredstev pridobljenih iz proračuna.

Sklep 7: Ministrstvo od Sklada kmetijskih zemljišč pridobi dodatna pojasnila glede posebnih nakupov kmetijskih zemljišč in jih posreduje vsem članom Sveta.

Predsednica Sveta za živinorejo zaključi sejo ob 13.45 uri.

Zapisala:
Matej Marc in
Andrej Šaliha

Poslati:

- članom Sveta za živinorejo po e-pošti

izr. prof. dr. Marija Klopčič,
predsednica Sveta za živinorejo

Klopčič Marija